

[Landbrugsministeren.]

Derfor synes det mig rimeligst og bedst for begge Parter at faa foretaget en Undersøgelse hos disse mange Debitorer overfor Statskassen af, om der er Udsigt til, at de kan betale disse Beløb, naar Sagen bliver ordnet paa den Maade, at de faar længere Afdragstid. Der skal Lovhjemmel til at træffe en saadan Ordning. Jeg maa mene, at det ikke er nogen ny Risiko, Staten gaar ind i. Der er ikke Tale om nogen yderligere Laangivning, men blot om en Ordning af de Forhold, som allerede er til Stede mellem disse to Parter.

Der er fra alle Sider udtalt Ønske om at naa et godt Resultat, og da selv det ærede Medlem Hr. Ulrich, der havde størst Betænkkeligheder, udtalte Villighed paa sit Partis Vegne til at deltage i en Forhandling i et Udvalg for at finde tilfredsstillende Udveje, vil jeg takke for den Villighed, der her er vist, i Haab om, at der i et Udvalg, hvor disse Forhold selvfølgelig bedst kan drøftes, vil kunne opnaas et Resultat, der er tilfredsstillende for begge Parter.

Ulrich: Den højtærede Minister siger, at der er ikke større Risiko for Staten forbundet med en Lovgivning som den, der her er Tale om. Det er rigtigt i een Retning og galt i en anden Retning. Det er rigtigt, at selve dette at give disse Tillægsaan til det Beløb, som Restancerne udgør, kræver ikke nogen øjeblikkelig økonomisk Ydelse fra Statens Side, men det rummer for Staten stor Fare at lovgive paa dette Omraade, fordi en Lovgivning af denne Art vil animere de øvrige Husmænd til at paadrage sig Restancer og, som jeg sagde før, betale den løse Gæld, de har, paa Statens Bekostning. Derfor er det forbundet med en ikke ringe Risiko for Staten at lovgive paa dette Omraade.

Den højtærede Minister siger, at den Modgang, disse Landbrugere har haft, har været stor, men den har jo andre Landmænd ogsaa haft, og andre Landmænd har maattet søge paa en eller anden Maade at ride Stormen af, og Staten har ikke gjort noget som helst Skridt til at hjælpe de Tusinder af andre Husmænd, som ikke er Statshusmænd, med at ride den Landbrugs-krise af, som vi har været ude for. Nej, det er kun dem, som man i Forvejen har givet baade i Pose og i Sæk, man nu yderligere vil støtte. Alle de andre Landmænd lader man haant om og lader dem skotte sig selv. Det er ikke at gøre lige Ret for alle Mennesker i dette Land.

Den højtærede Landbrugsminister men-

te, at det kan ikke gaa i det lange Løb at vedblive med den Metode, man administrativt hidtil har anvendt. Det er muligt, at man fra administrativ Side har strakt sig videre end forsvarligt; det skal jeg ikke kunne udtale mig om, da jeg ikke har set Afgørelserne vedrørende de Andragender, der er indkommet til Finansministeriet, om Hensland med disse Renter og Afdrag. Men saa vidt mig bekendt har Finansministeriet henvendt sig til Finansudvalget i hvert enkelt Tilfælde, hvor der har foreligget Andragende, og har faaet Finansudvalgets Samtykke til at gaa den Vej, man er gaaet.

Det er vel ogsaa en Vej, man kan betrede i Fremtiden, naar vel at mærke Andragenderne er saadan underbyggede, at man har virkelig Sikkerhed for, at det er formaalstjenligt at hjælpe dér, hvor man vil hjælpe. Thi det kan ikke nytte — det er en Kendsgerning — at blive ved at støtte, hvor det er haabløst, og det ser det ud til at have været i mange Tilfælde, Tilfælde, hvor Restancer er blevet ved at løbe paa i en saadan Udstrækning, at man selv fra socialdemokratisk Side har erkendt, at Grænserne er overskredet. Og det erkender man jo, ved at man i Lovforslaget har sat en Grænse for, hvor store Restancerne maa være, sat en Grænse for, hvad der kan skyldes i et saadant Brug, uden at det maa siges ganske at have mistet Betalingsvevnen.

Det ærede Medlem Hr. Mads Larsen talte ogsaa om den Modgang, som disse Landbrugere har været ude for. Til ham vil jeg svare det samme som til den højtærede Minister, at det er meget rigtigt, at der kan have været Forhold, som har været overordentlig vanskelige for disse Brug — det sagde jeg for øvrigt i mit indledende Foredrag —, men man maa jo ikke glemme, at den samme Modgang har hele Landbruget haft. Men hele Ulykken for disse Smaabrugs Vedkommende er den, at der skal saa uendelig lidt til, for at de kommer i Beknøb; den Modgang, der skal til for at slaa Benene væk under Statshusmændene, er saare ringe, og det beror ganske simpelt paa, at man har etableret disse Brug alt for dyrt. Vi fra vor Side har altid indvendt mod Etableringen af disse Brug, at man overkapitaliserede dem, saa at de Mennesker, som faar dem, kommer ud for yderst vanskelige Forhold, Forhold, som kun klares, naar Brugene kommer i Hænderne paa virkelig indsigtfulde, dygtige, nøjsomme Folk.

Det ærede Medlem sagde, at det er kun en ringe Procentdel af de samlede Statshusmandsbrug, som er kommet i Re-